Correctievoorschrift VWO

2016

tijdvak 2

kunst

beeldende vormgeving - dans - drama - muziek - algemeen

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.

 De gecommitteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommitteerde.
- 4 De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- Indien de examinator en de gecommitteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommitteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het bij de toets behorende correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- Indien de examinator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden met inachtneming van het correctievoorschrift toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen. Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur. De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
 Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
 Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.

Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen. In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 65 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag

Antwoord

Scores

Blok 1 Zeemansvrouwen

1 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

De zelfstandige positie van de vrouw is te verklaren vanuit een grote(re) tolerantie (mensen "gaan vrij met iedereen om") die kenmerkend was voor de burgercultuur (vrouwen profiteerden van deze tolerantie en konden zelfstandig opereren).

2 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

Er wordt een klein aantal instrumenten (blokfluit/luit/viola da gamba) bespeeld en één zangstem gebruikt: in de burgerlijke muziekpraktijk van de zeventiende eeuw werd gespeeld en/of gezongen in een kleine bezetting die paste in de setting van een huiskamer.

3 maximumscore 2

Contrafacten kwamen veel voor, omdat:

- zij snel(ler) worden aangeleerd / gemakkelijk(er) worden meegezongen, vanwege de reeds bekendheid van de melodie
- het overnemen van melodieën een normale, gangbare praktijk was

4 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende activiteiten):

- In rederijkerskamers kwamen schrijvers samen om met elkaar hun werk te bespreken/het aan elkaar voor te dragen.
- Rederijkerskamers organiseerden wedstrijden in het leveren van literaire en dramatische prestaties/werken, waarbij de beste werken werden beloond.
- Rederijkers voerden tableaux vivants op tijdens feestelijke/bijzondere gebeurtenissen in de stad.

per juiste activiteit

1

5 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- Met de keuze voor een klassiek verhaal toont Bredero zijn kennis van de klassieken en/of profileert hij zich als geleerd kunstenaar
- In dit verhaal komen herkenbare emoties naar voren (en die spreken een groot publiek aan)

6 maximumscore 3

drie van de volgende kenmerken:

- Het taalgebruik is alledaags/volks.
- Decor/rekwisieten tonen een historisch juist weergegeven vissershuisje (zoals het er in 1900 uitzag).
- De speelstijl is realistisch.
- De acteurs spelen naar elkaar toe (de vierde wand wordt niet doorbroken).

per juist kenmerk

7 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- socialistisch, omdat Geert een werknemer is die onrecht wordt aangedaan, wat hem boos maakt
- kapitalistisch, omdat reder Bos een werkgever is die de macht van het kapitaal heeft en toont, waar Kniertje en Geert van afhankelijk zijn (in hun levensonderhoud)

1

1

1

1

8 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- toonhoogte: De onbereikbaarheid van Catherina en/of het goddelijke/hemelse (droom)beeld van Catherina wordt verklankt door de melodie van de zangeres die hoog en ijl klinkt
- tempo: De onbereikbaarheid van Catherina en/of het goddelijke/hemelse (droom)beeld van Catherina wordt verklankt door een langzaam tempo en/of door geen vaststaand metrum

9 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):

- De (dance)muziek van Van Buuren sluit aan op de muzieksmaak van een overwegend jong publiek. Hiermee maakt Oerlemans zijn historische film aantrekkelijk voor een breder publiek.
- De naamsbekendheid van Van Buuren bij een overwegend jong publiek, zorgt ervoor dat een historische film aantrekkelijker wordt voor een breder (jonger) publiek.
- De naamsbekendheid van Van Buuren is internationaal. Door een dergelijke naam te gebruiken, krijgt Oerlemans (indirect) meer aandacht voor zijn film, wat hem wellicht een breder/internationaler publiek oplevert.

per juist antwoord 1

10 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):

- De regisseur voegde Catherina toe, zodat het historische personage van Gerrit beter invoelbaar/menselijker werd voor het hedendaagse publiek.
- Door Catherina, als de geliefde van Gerrit, toe te voegen krijgt het verhaal een romantische laag (hierdoor wordt een breder publiek aangesproken en zullen er meer mensen naar de film gaan).
- De regisseur voegde Catherina toe, zodat hij de mogelijkheid had om een beroemd actrice (Doutzen Kroes) te casten (haar naamsbekendheid trekt een breder publiek aan).

Blok 2 Vrouwelijke opdrachtgevers

11 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

 De bourgeoisie had geld om te kunnen besteden aan beeldende kunst, theatervoorstellingen en concerten

1

1

1

1

 De bourgeoisie koos zelf de besteding uit/was opdrachtgever waardoor zij voor een groot deel bepaalde wat er werd opgevoerd op de diverse podia/welke kunst succesvol was

12 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- Bremmer wil dat de beschouwer de schoonheid (niet in de voorstelling maar) in de wijze van uitdrukken of de vormgeving zoekt en als je kunstwerken vergelijkt zie je vanzelf vormgevingsverschillen
- Dankzij deze methode kon de bourgeoisie in goed gezelschap converseren over kunst, zonder onderlegd te zijn in de kunsthistorie

13 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

De werken op afbeelding 2 laten een duidelijke aandacht voor de formele aspecten van de vormgeving zien (die op meer rationele wijze worden onderzocht). Dit doordachte/onderzoekende/beheerste karakter van deze werken kan apollinisch worden genoemd.

14 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- Het is dionysisch vanwege het gevoel/de expressie (van de extase, het mateloze, de afgrond) dat in dit werk een belangrijke rol speelt, en tot het dionysische kan worden gerekend
- Dat blijkt uit (één van de volgende):
 - voorstelling: de geknakte stelen en/of de verlepte bloemen laten uitbloei/verval zien.
 - vormgeving: een grove verftoets/penseelstreek en/of felle/onnatuurlijke kleuren. Dat laat een sterke, directe expressie zien.

15 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

van het materiële (één van de volgende):

1

- Het werk van Gabriel laat een realistische weergave van het landschap zien / toont een weergave van de werkelijkheid op basis van de aanschouwing.
- Het werk van Signac laat een realistische weergave van de haven zien (waarbij de vormen al meer gestileerd zijn) / toont een weergave van de werkelijkheid op basis van de aanschouwing.
- naar het geestelijke (één van de volgende):

1

- Het werk van Gris laat de perspectivische ruimte los en abstraheert vormen / laat het naturalistisch weergeven van de werkelijkheid los.
- Het werk van Mondriaan is bijna geheel abstract / laat het naturalistisch weergeven van de werkelijkheid los.

Opmerking

De kandidaat moet minstens één werk behorend tot het materiële noemen en één werk behorend tot het geestelijke.

16 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

In de tijd van het moderne leeft het idee dat kunst een bijdrage kan leveren aan de maatschappij omdat kunst (één van de volgende):

- de maatschappij een spiegel kan voorhouden en/of aanzet tot (zelf)reflectie die kan leiden tot (maatschappelijke) verbetering/vooruitgang.
- nieuwe wegen laat zien die leiden tot (maatschappelijke) verbetering/vooruitgang (Hegel).
- uitdrukking kan geven aan een universele waarheid die ontleend wordt aan de theosofie/spiritualiteit/het transcendente.

17 maximumscore 3

drie van de volgende:

- (materiaal) Er zijn industriële materialen gebruikt zoals glas, beton, staal. Zij dringen zich niet op waardoor de aandacht naar de beeldende kunst en de natuur gaat.
- (kleur) De (industriële) materialen hebben neutrale kleurstellingen, waardoor de aandacht naar de beeldende kunst en de natuur gaat en/of het gebouw zich "vermengt" met de natuurlijke kleurstellingen van de omgeving.
- (constructie) Er zijn grote glaswanden/dakvensters, die zorgen voor (een transparant gebouw met) een goede belichting op de kunstwerken in de zalen en een goed zicht op/contact met de natuur (en de beeldentuin).
- (constructie) Door de overkappingen en terrassen lijkt het museum als het ware door te lopen in de natuur ('binnen' is 'buiten' en vice versa) / direct in contact te staan met de natuur.
- (vormgeving) De vormgeving van het gebouw is functioneel, zonder toegevoegde decoraties. Hierdoor gaat de aandacht naar de beeldende kunst en de organische vormen van de natuur.

per juist antwoord 1

18 maximumscore 4

De antwoorden moet de volgende strekking hebben:

De horizontale geleding

- sluit aan bij de verdiepingen van de bestaande, aangrenzende panden (en de verticalen sluiten aan op de structuur van de ramen van de panden ernaast)
- Door de horizontalen rood te laten oplichten, wordt het gebouw theatraal/trekt het de aandacht

De glazen gevel

- reflecteert overdag de gebouwen aan de overzijde van de straat waardoor het gebouw één wordt met de omgeving
- Tegelijkertijd trekt de glans van het vele glas de aandacht / in de avond verandert de reflectie naar transparantie en laat een uitnodigend interieur zien / krijgt de gevel een dramatisch / glamourous aspect, en dat past bij een theater

1

1

1

1

19 maximumscore 3

drie van de volgende:

 Op de foto's hebben de modellen onalledaagse/feestelijke / extravagante kleding aan. Dit past bij theater/sterallures en is daardoor glamourous.

- Op de foto's is steeds een grote trap te zien. Dit refereert aan de glamour van een showtrap.
- De foto's laten een dramatische vormgeving zien (met onalledaagse/bedachte houdingen/blikken/gebaren), waardoor de modellen alle aandacht krijgen. Dit refereert aan de showbizz/theater wereld.
- De foto's laten een belichting zien die dramatisch is vormgegeven (met fel licht/grote lichtdonkercontrasten), waardoor de modellen alle aandacht krijgen. Dit refereert aan de showbizz/theater wereld.

per juist antwoord 1

20 maximumscore 3

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (drie van de volgende voordelen):

- Kunstwerken kunnen een goede investering zijn voor bedrijven, omdat ze in waarde kunnen stijgen/hun waarde kunnen behouden (fiscaal voordeel).
- Met het aanleggen van een kunstcollectie kan een bedrijf kunstenaars steunen: het bedrijf steunt daarmee een goed doel/werpt zich op als mecenas en dat geeft een positief imago.
- Aan kunst kleeft een aura van verhevenheid en eruditie dat kan afstralen op het bedrijf/dat statusverhogend kan werken/dat de kwaliteit van de collectie kan laten afstralen op de rest van het bedrijf.
- Kunst kan werknemers/klanten aanzetten tot reflectie/inspireert de werknemers (en is daarmee meer dan alleen decoratie en/of verbetert het werkklimaat).

per juist beschreven voordeel 1

21 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

 Hélène Kröller-Müller presenteert haar collectie in een omgeving waarin de architectuur van het gebouw aansluit op haar collectie en de natuur. Hiermee creëert zij een totaalervaring bij het publiek

1

1

 Janine van den Ende presenteert haar collectie (met foto's die het theatrale verbeelden) in de looproutes van het gebouw. Hierdoor kan het publiek al op voorhand genieten van het theater. Hiermee creëert zij een totaalervaring bij het publiek

Blok 3 Punk en New Romanticism

22 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- 'no illusion' houdt hier in dat de punkers (door de slechte economische en maatschappelijke situatie) geen illusies hadden en een sombere levensvisie. Ze geloofden niet in een betere toekomst / hadden geen vertrouwen in instituties
- vertrouwen in instituties
 Het T-shirt verbeeldt een wantrouwen in instituties zoals het koningshuis: het toont een geblinddoekte koningin Elisabeth wier mond is gesnoerd (zij is blind voor de maatschappelijke problematiek), of zij houdt haar mond en ogen dicht (zij houdt de maatschappelijke situatie in stand)

1

1

23 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

reden met voorbeeld: (reden) In de punk benadrukte de vrouw uitdrukkelijk niet haar schoonheid, maar maakte zij zich opzettelijk 'lelijk' en seksueel afstotend (hiermee zet zij zich af tegen het beeld van een verzorgd uiterlijk van een conventionele vrouw) (voorbeeld) Dit zie je terug in afbeelding 3: rauwe met studs versierde leren kleding/gescheurde kleding/uitdagende kleding/harde (agressieve) opmaak.

· reden met voorbeeld:

(reden) In de punk eigende de vrouw zich dezelfde agressieve uiterlijke kenmerken toe als mannelijke punkers en stelde zich daardoor op als een gelijke aan de man (hiermee zet zij zich af tegen het beeld van een brave/gehoorzame/zorgzame conventionele vrouw) (voorbeeld) één van de volgende:

- Dit zie je terug in afbeelding 4: de vrouw draagt nagenoeg dezelfde kleding/haarstijl als de mannelijke bandleden.
- Dit blijkt uit de songtekst: de vrouw slaat/is agressief.

Opmerking

Alleen als een reden mét voorbeeld juist is, 1 scorepunt toekennen.

24 maximumscore 3

drie van de volgende:

- (stem) Het stemgebruik van Siouxsie is rauw/'ongecontroleerd'. Dit past bij het ongeschoolde imago (de doe-het-zelf-gedachte) van punk.
- (dynamiek/klank) De klank van de (gitaar)begeleiding is rauw / scherp / vervormd / lelijk. Dit past bij de bewust schokkende / provocerende / agressieve opstelling van punk, als verzet tegen de bestaande orde.
- (dynamiek/klank) De drums zijn hard/erg aanwezig / staan erg op de voorgrond, wat de muziek een druk, opruiend karakter geeft. Dit past bij de eis tot aandacht/verzet.
- (compositie) De melodie is eenvoudig (is makkelijk te spelen met een basale techniek)/ er zit veel herhaling in / er wordt gebruik gemaakt van slechts drie akkoorden. Dit past bij het ongeschoolde imago (de doe-het-zelf-gedachte) van punk.

25 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

Het succes van Westwood kan als een vorm van verraad aan punk worden gezien, omdat (één van de volgende):

- zij met haar mode-imperium weer een kapitalistisch en/of commercieel instituut wordt waartegen de punk zich juist verzet.
- zij van een subcultuur iets maakt dat mainstream is (waarbij de subcultuur een vormgeving werd zonder inhoud).

26 maximumscore 3

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

 De punkers keren zich tegen de maatschappij op een aanstootgevende/agressieve/confronterende manier (anarchisme) terwijl de New Romantics wegvluchten van de maatschappij en/of het oude/het verleden verheerlijken

1

1

1

- De houding van de punkers wordt getoond door de kleding op afbeelding 1 die bewust kapot/gescheurd is en/of geen onderscheid maakt tussen man/vrouw (androgyn)
- De houding van de New Romantics wordt getoond door de kleding op afbeelding 6 en 7 die glamourous en/of nostalgisch en/of theatraal (wijde mouwen, ruches) is

27 maximumscore 2

twee van de volgende:

- (beweging/dans) De beweging is agressief en/of oogt 'ongecontroleerd' en dat is typerend voor de punk. Dit is te zien aan: lopen / rennen / hard/veelvuldig vallen / dansers tillen elkaar op / dansers springen over elkaar heen / lompe/onuitgewerkte bewegingen / risico's die met de bewegingen worden genomen / zichtbare en hoorbare inspanningen / lijkt geïmproviseerd.
- (kostuum) Het kostuum lijkt een 'anti-ballet'kostuum. Dit past bij de doe-het-zelf-gedachte van de punk. Dit is te zien aan het rafelige, witte rokje / de legging/wielrenbroekje / de sportschoenen in plaats van spitzen / kniebeschermers.
- (muziek) De klank van de (gitaar)begeleiding is rauw / scherp / vervormd. Dit past bij de bewust schokkende/provocerende / agressieve opstelling van punk, als verzet tegen de bestaande orde.
- (muziek) Het ritme van instrumenten zoals de drums speelt hier de boventoon (in plaats van de melodie). Dit is typerend voor de punkmuziek.

28 maximumscore 3

drie van de volgende:

- Rolverdeling tussen man en vrouw: de romantische ballerina wordt door haar danspartner ondersteund/getoond, terwijl Lecavalier haar danspartner hoog boven haar hoofd tilt (en daarmee de mannelijke en de vrouwelijke rol vervult).
- Techniek: De romantische ballerina streeft naar een perfect uitgevoerde techniek, terwijl Lecavalier veel bewegingen niet uitwerkt/articuleert en opzettelijk grof uitvoert.
- Lijnvoering: De lijnvoering van de romantische ballerina in de lucht is verticaal (pirouettes), terwijl Lecavalier vooral horizontale bewegingen maakt (barrel jump: horizontale pirouettes).
- Krachtinspanning: De romantische ballerina streeft naar perfectie die moeiteloos lijkt, terwijl de bewegingen van Lecavalier haar zichtbaar/hoorbaar krachtinspanning kosten.

per juist antwoord

29 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):

- Lecavalier en Bertrand zijn in hun dansbeweging meer gelijkwaardig zodat de opvallende dominantie van de vrouw (in *Human Sex*) wat wordt afgezwakt.
- De dansbewegingen zijn meer ingehouden en/of gestileerder zodat ze minder agressief worden (dan bij *Human Sex*).
- Er is meer (oog)contact tussen de dansers (zij draagt hem en omgekeerd), waardoor hun relatie duidelijker wordt verbeeld.

30 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):

- (camerastandpunt) De camera volgt de beweging van de danseres van ooghoogte naar vogelvluchtperspectief (als de danseres horizontaal gelift wordt).
- (camerabeweging) De camera beweegt terwijl de beweging van de dansers stilstaat/er sprake is van slow motion. Hierdoor lijkt de dans door te gaan.
- (camerabeweging) De beweging van de camera/het apparaat stopt als de danseres stilstaat (bij een close-up van de danseres).

per juist antwoord 1

31 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

Mannen en vrouwen kunnen dezelfde rol binnen de dans uitvoeren (de fysieke verschillen zijn ondergeschikt) en/of de (vormentaal in) dans hoeft niet langer gericht te zijn op het zichtbaar maken van vrouwelijke en/of mannelijke fysieke kenmerken waarmee de dans/het passenmateriaal neutraal (gendervrij) is geworden.

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in het programma WOLF. Zend de gegevens uiterlijk op 28 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

Blok 1	
afbeelding 1	http://www.theaterblinddate.nl/files/2014/03/Op-hoop-van-zegen.jpg, oktober 2015
afbeelding 2	http://www.dbnl.org/tekst/borg006herm02_01/borg006herm02_01_0002.php, oktober 2015
filmfragment 1	DVD Topvermaak met Op hoop van zegen - uniek volkstoneel, 2012
filmfragment 2	DVD Topvermaak met Op hoop van zegen - uniek volkstoneel, 2012
filmfragment 3	DVD Nova Zembla, Reinout Oerlemans, 2011
filmfragment 4	https://www.youtube.com/watch?v=osSBYg1zzdc, oktober 2015
geluidsfragm. 1	http://www.liederenbank.nl/liedpresentatie.php?zoek=506431&lan=nl, oktober 2015
Blok 2	
afbeelding 1	Balk. H., De kunstpaus H.P. Bremmer 1871-1956, Bussum 2006
afbeelding 2	http://krollermuller.nl/media/cache/collection_item_detail/media/collectionitempage/
	itemImage/webimage-2df4403685-2d98f0-2d4577-2da394ea16266d2457-2ejpg.jpeg,
	oktober 2015

	http://www.lievens.biz/gitaar/art/local/ath010xl.jpg, oktober 2015
	http://www.boekpraat.nl/UserFiles/files/mondriaan/mondriaan_compositie_nr_10_pier_
	and_ocean_1915_kroller-m%C3%B6ller.jpg, oktober 2015
afbeelding 3	http://krollermuller.nl/vincent-van-gogh-vier-uitgebloeide-zonnebloemen, oktober 2015
afbeelding 4	http://krollermuller.nl/media/cache/collection_item_detail/media/collectionitempage/
	itemImage/webimage-2da6eddb74-2d1734-2d4fa3-2d806e0e195089ffa3-2ejpg.jpeg,
	oktober 2015
	http://krollermuller.nl/media/cache/collection_item_detail/media/collectionitempage/itemIm
	age/webimage-2df4403685-2d98f0-2d4577-2da394ea16266d2457-2ejpg.jpeg, oktober
	2015
	http://www.lievens.biz/gitaar/art/local/ath010xl.jpg, oktober 2015
	http://www.boekpraat.nl/UserFiles/files/mondriaan/mondriaan_compositie_nr_10_pier_
	and_ocean_1915_kroller-m%C3%B6ller.jpg, oktober 2015
afbeelding 5	https://www.onlinegalerij.nl/kroller-muller-museum-otterlo/, oktober 2015
afbeelding 6	https://www.flickr.com/photos/klaasfotocollectie/8676057032, oktober 2015
afbeelding 7	http://www.qwa.nl/projecten/cultuurenonderwijs/krollermuller.html, oktober 2015
afbeelding 8	http://www.greatervenues.com/wp-content/uploads/2015/04/DeLaMar-exterieur.jpg,
arbeerang o	oktober 2015
afbeelding 9	http://www.architectuur.org/images/coenen11_3.jpg, oktober 2015
afbeelding 10	https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/736x/9d/ae/9d/9dae9d6ed2e79401fe85e63758
arbeerding 10	ccb012.jpg, oktober 2015
afbeelding 11	http://www.lurvemag.com/issue-04/vivianesassen-maartenspruyt, oktober 2015
afbeelding 12	http://www.lurvemag.com/issue-04/vivianesassen-maartenspruyt, oktober 2015
afbeelding 13	http://www.lurvemag.com/issue-04/vivianesassen-maartenspruyt, oktober 2015
filmfragment 1	https://www.youtube.com/watch?v=ZztLrTRYAso, oktober 2015
tekst 6	Feil, M., DeLaMar Theater photo collection, Amsterdam 2010
Blok 3	
afbeelding 1	http://www.vintagevedette.com/vintage-kleding-jaren-70-80-seventies-eighties, oktober 2015
afbeelding 2	http://t-static.dafiti.com.br/xM5pu1Lv-nWxzrK_cSgX0CJ0qVI=/fit-
· ·	in/430x623/static.dafity.com.br/p/stamp-camiseta-stamp-sex-pistols-branca-2454-
	4066831-4-zoom.jpg, oktober 2015
afbeelding 3	https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/236x/14/7e/6a/147e6acdff56d175c0ff551
3	ff03d84c5.jpg, oktober 2015
afbeelding 4	http://thebansheesandothercreatures.co.uk/prerecordcontractpicturespagetwo.htm.,
3	oktober 2015
afbeelding 5	http://www.theguardian.com/fashion/gallery/2013/jan/27/1, oktober 2015
afbeelding 6	https://historiadeltraje.files.wordpress.com/2013/10/slide18.jpg, oktober 2015
afbeelding 7	http://media.paperblog.fr/i/530/5306722/curation-seditionaries-and-pirates-L-78bHpK.jpeg,
	oktober 2015
filmfragment 1	https://www.youtube.com/watch?v=w8ekIDJKDRE, oktober 2015
filmfragment 2	https://www.youtube.com/watch?v=QgDah2KmUqU, oktober 2015
filmfragment 3	https://www.youtube.com/watch?v=1z10MWWeX48, oktober 2015
filmfragment 4	https://www.youtube.com/watch?v=mRt5Y439dvU, oktober 2015
filmfragment 5	https://www.youtube.com/watch?v=ZHU5QLEjGAg, oktober 2015
filmfragment 6	https://www.youtube.com/watch?v=ZHU5QLEjGAg, oktober 2015
geluidsfragm. 1	
tekst 4	https://www.desingel.be/download/LaLaLa-1315.pdf, oktober 2015
CONOL I	impon, in incoming on both or do in industructure in to to put, ontobot 2010